

Renata Koszyk-Białobrzaska

POLITYKA INFORMACYJNA EUROREGIONU „BAŁTYK” W OPINII MIESZKAŃCÓW WOJEWÓDZTWA WARMIŃSKO-MAZURSKIEGO

Euroregion „Bałtyk” po 7 latach działalności jest ciągle rozwijającą się strukturą, która realizuje wyznaczone w statucie priorytety, jak też stawia sobie nowe cele. Celom tym służyć ma odpowiednia polityka informacyjna dotycząca np. propagowania działalności euroregionu przez uczestniczenie w konferencjach, seminariach, wykładach dotyczących wszystkich aspektów współpracy transgranicznej w ramach euroregionu „Bałtyk”, organizowanie takich konferencji i seminariów oraz imprez sportowych i kulturalnych dla dzieci i młodzieży.

Mimo to w chwili obecnej euroregion nie jest powszechnie rozpoznawalny, co może świadczyć o braku odpowiednio szerokiej polityki promującej realizowane przezeń zadania – z jednej strony i braku aktywnego uczestnictwa społeczeństwa w życiu polityczno-gospodarczym w swoim miejscu zamieszkania – z drugiej strony.

W pracy omówiono kwestie dotyczące działalności *public relations*, a w szczególności ich roli w kreowaniu wizerunku instytucji. Jest to istotne ze względu na to, że dana organizacja czy instytucja łatwiej osiąga założone cele i wyznaczone priorytety, jeżeli ma społeczne poparcie i zrozumienie. W przeprowadzonych badaniach empirycznych zwrócono uwagę na poziom wiedzy mieszkańców województwa warmińsko-mazurskiego na temat idei współpracy transgranicznej i euroregionu „Bałtyk”, w tym również na jakość informacji przekazywanej w tym zakresie społeczności lokalnej za pośrednictwem mediów.

1. Wprowadzenie, cel i metodyka badań

Ze względu na to, że euroregion „Bałtyk” jest instytucją, którą tworzą przedstawiciele władz samorządowych oraz rządowych szczebla regionalnego, ma on charakter samorządowo-rządowy (Zdulski 2002, s. 191). Jego działania z zakresu *public relations* sprowadzają się więc do kontaktów pomiędzy trzema głównymi grupami (Kociubiński 2000, s. 159):

- gminami – władzami tych gmin należącymi do stowarzyszenia,
- mieszkańcami całego euroregionu,
- pozostałymi grupami w kraju i za granicą.

Tworzenie pozytywnego wizerunku w otoczeniu wymaga dużo pracy, czasu oraz nakładów finansowych. Ludzie odpowiedzialni za prowadzenie polityki informacyjnej powinni posiadać dużą wiedzę i wykazywać się profesjonalizmem. Pomimo że euroregion „Bałtyk” jest jednym z najmłodszych euroregionów w Polsce, jego system komunikacyjny funkcjonuje na całkiem

wysokim poziomie. Należy pamiętać, że jednym z głównych celów powołania euroregionu jest ułatwianie wzajemnych kontaktów międzyludzkich i zbliżanie lokalnych społeczności, więc odpowiednia informatyzacja społeczności jest warunkiem powodzenia tej idei.

Głównym celem opracowania jest próba przedstawienia najważniejszych aspektów w dotychczasowej działalności euroregionu „Bałtyk” z zakresu polityki informacyjnej i jej efektów w opinii mieszkańców województwa warmińsko-mazurskiego. Szczegółowej analizie poddano zagadnienia dotyczące poziomu wiedzy społeczności lokalnej polskiej części euroregionu na temat pojęcia współpracy transgranicznej, w tym współpracy w ramach euroregionu „Bałtyk”, oraz jakości informacji związanej z działalnością euroregionu, które społeczność lokalna uzyskuje dzięki mediom. Poruszono także zagadnienia związane ze stosunkiem mieszkańców zarówno do miejsca swojego zamieszkania, jak i do państw współpracujących w ramach euroregionu „Bałtyk”.

Badania empiryczne zostały przeprowadzone w listopadzie 2003 r. Objęto nimi grupę nauczycieli i uczniów klas maturalnych II Liceum Ogólnokształcącego w Olsztynie. Grupa została wyłoniona metodą nielosowego doboru próby. Badana grupa składała się z 70 osób: 13 nauczycieli, 29 uczniów z klasy o profilu matematyczno-ekonomicznym, 28 uczniów z klasy o profilu historyczno-prawnym.

Do zbadania poziomu wiedzy nauczycieli i uczniów na temat euroregionu „Bałtyk” i współpracy transgranicznej w jego obrębie posłużono się metodą ankietową stosowaną do badania świadomości społecznej. Do zebrania danych wykorzystano anonimowy kwestionariusz ankietowy. Przy jego konstruowaniu wykorzystano część pytań zawartych w kwestionariuszu opracowanym przez Kociubińskiego (2000), za pomocą którego autor przeprowadził badania w euroregionie „Nysa” w 1998 r. W przypadku grupy uczniów ankietę została przeprowadzona za pomocą badań audytoryjnych.

2. Stosunek społeczności lokalnej do miejsca swojego zamieszkania

W słowniku oksfordzkim społeczność lokalną określa się jako zorganizowany polityczny, samorządowy czy społeczny twór. Jest to grupa ludzi zamieszkałych na wspólnym terytorium, których łączy religia czy inna wspólna cecha. Przez powstanie-rozwoj społeczności lokalnej rozumie się rozwój fizyczny, ekonomiczny i socjalny, tj. proces tworzenia się infrastruktury instytucjonalnej, bazy komercyjnej i lokalowej, rozwój powiązań społecznych oraz poziomu zorganizowania społecznego, ukształtowanie się czynnika ludzkiego oraz wyłonienie się liderów¹.

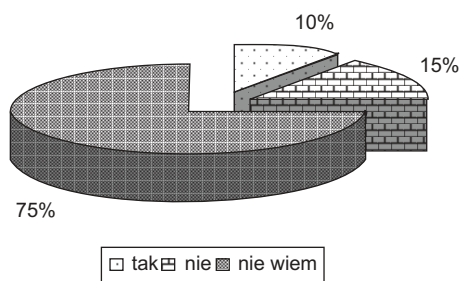
Każde społeczeństwo, w tym również szczebla lokalnego, charakteryzują trzy zjawiska:

---

¹ http://www.sas.ngo.pl/podstrony/spolecznosc_lokalna/prac_we_wspolnocie_centra_spolecznosci_lokalnej.pdf, 19 kwietnia 2004 r.

- międzyludzka solidarność – u której podstaw leżą wspólne cele; cele akceptowane przez większość są silnym czynnikiem scalającym społeczeństwo;
- komunikowanie się i działanie zbiorowe – u podstaw wszelkiej skutecznej zbiorowości leży efektywna komunikacja; występuje ona szczególnie w procesie negocjacji, w dochodzeniu do korzystnej współpracy, w sztuce odnajdywania kompromisu; korzystna jest zwłaszcza zdolność jednostki do tzw. decentracji, czyli odejścia od tylko jednego i to najczęściej własnego punktu widzenia spraw, rzeczy, wartości i drogi osiągania celów oraz przyjęcia punktu widzenia drugiej strony;
- rodzaj kontroli społecznej – kontrola społeczna jest wyrazem utrwalonego porozumienia się co do zasad i reguł zbiorowego działania; stanowi podstawę skoordynowanej działalności społeczeństwa; szczególną rolę w kontroli społecznej odgrywa system zwierzchnictw-władza (Ossowski, Rulka 1996, s. 78–79).

W celu sprawdzenia wiedzy dotyczącej lokalizacji euroregionu „Bałtyk” respondenci zostali poproszeni o odpowiedź, czy gmina, w której mieszkają, należy do euroregionu. Jak wynika z danych zamieszczonych na ryc. 1, aż 75% respondentów nie posiada informacji dotyczących form współpracy z innymi jednostkami, w tym przynależności do euroregionu. Wysoki poziom niewiedzy społeczeństwa na ten temat może mieć związek z pasywną postawą gminy wobec problematyki współpracy transgranicznej oraz z polityką informacyjną, która nie jest nakierowana na jednostkę. W opinii wielu mieszkańców władza samorządowa jest wciąż niedostępna i „oddalona” od społeczności lokalnych.

Ryc. 1. Przynależność gmin do euroregionu „Bałtyk”
Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badań.

Z badań wynika, że obywatele nie biorą aktywnego udziału w życiu społeczno-politycznym w miejscu swojego zamieszkania oraz nie są zainteresowani pozyskiwaniem podstawowych informacji o swoim najbliższym otoczeniu. Mieszkańcy nie widzą sensu społecznej kontroli funkcjonowania zarówno instytucji publicznych, jak i organizacji pożytku publicznego. Jak podaje Kociubiński (2000), taki stan rzeczy może świadczyć także o nieukształtowanych jeszcze cechach charakterystycznych dla społeczeństwa obywatelskiego. W społeczeństwie tym zespół instytucji oraz różnego typu dobrowol-

nych, spontanicznych organizacji, związków i stowarzyszeń jest podstawą samodzielnego, wolnego od ingerencji państwa rozwoju obywateli, a zarazem stanowi wyraz ich własnej aktywności, inicjatyw i potrzeb.

3. Poziom wiedzy mieszkańców województwa warmińsko-mazurskiego na temat euroregionu „Bałtyk”

W polskiej literaturze przedmiotu można odnaleźć propozycje zdefiniowania euroregionu, np. Michałowska (1996) uważa, że jest to określony geograficznie obszar obejmujący przygraniczne części dwu lub więcej państw, które chcą ze sobą współpracować i koordynować działania społeczności lokalnych w różnych dziedzinach, natomiast według Bankowicza i Dudka (1996) jest to forma zinstytucjonalizowanej współpracy regionów przygranicznych różnych państw, odbywającej się przy pełnym poszanowaniu granic państwowych oraz praw obowiązujących na terytoriach krajów, które uczestniczą w tworzeniu danego euroregionu (Białobrzeska, Kisiel 2003, s. 19).

W świetle przeprowadzonych badań z nazwą „euroregion” w sensie ogólnego pojęcia zetknęło się 70% respondentów (86,66% nauczycieli i 66,15% uczniów). Największy odsetek nauczycieli (92,31%) informacje o euroregionach uzyskał z telewizji, radia oraz prasy. Natomiast 65,12% uczniów podstawowe wiadomości dotyczące tego zagadnienia uzyskało w czasie zajęć szkolnych. W pozostałych przypadkach (8,93%) źródłem informacji zarówno dla nauczycieli, jak i uczniów był Internet, który jest obecnie jednym z najważniejszych narzędzi umożliwiających zaprezentowanie swojej działalności szerokiemu gronu odbiorców. Oficjalna strona internetowa euroregionu „Bałtyk” www.eurobalt.org administrowana jest przez sekretariat strony szwedzkiej euroregionu. Natomiast strona polska – Stowarzyszenie Gmin RP Euroregion Bałtyk – ma własną stronę internetową www.eurobalt.org.pl.

Istotnym elementem polityki informacyjnej euroregionu „Bałtyk” jest elektroniczna dystrybucja gazetki „Projekt Seagull”, której nr I ukazał się w sierpniu 2003 r. Ma ona na celu informowanie o bieżących zamierzeniach oraz wydarzeniach związanych z „Projektem Seagull” na rzecz rozwoju euroregionu „Bałtyk”. Planuje się, że informator będzie ukazywać się co 2–4 tygodnie, zależnie od ilości informacji z realizacji projektu.

Badania wskazują, że 42,5% respondentów (53,33% nauczycieli i 40% uczniów) zetknęło się z instytucją o nazwie euroregion „Bałtyk”. W wypadku grupy uczniów – dla 50% źródłem informacji były zajęcia szkolne. Inne źródła dostarczyły informacje związane z euroregionem „Bałtyk” dla 11,76% respondentów.

Wyniki dotyczące grupy nauczycieli można porównać z wynikami uzyskanymi przez Kociubińskiego (2000) w euroregionie „Nysa”. Zwrócił on wówczas szczególną uwagę na fakt, iż żaden respondent z grupy nauczycieli nie uzyskał informacji na temat związany w jakikolwiek sposób z euroregionem lub w ogóle ze znaczeniem pojęcia euroregionu podczas szkoleń nauczycielskich.

Jest to istotne z tego powodu, że właśnie liczne szkolenia i kursy organizowane dla kadry nauczycielskiej, w tym fachowe szkolenia nauczycieli WOS-u oraz nauczycieli prowadzących zajęcia związane z problematyką Unii Europejskiej, mogą być dobrym sposobem przekazywania znacznej liczbie odbiorców podstawowych informacji związanych z euroregionami i współpracą transgraniczną. Żaden z respondentów nie uzyskał informacji o funkcjonowaniu euroregionów z działającego w mieście Centrum Informacji Europejskiej. Jest to szczególnie istotne z punktu widzenia nauczycieli, którzy podejmując na zajęciach zagadnienia związane z euroregionami i współpracą transgraniczną, nie powinni opierać się wyłącznie na wiedzy zdobytej z telewizji, radia, prasy czy Internetu.

Kolejne pytania postawione respondentom w ankiecie miały na celu szczegółowe zbadanie poziomu wiedzy oraz jakości posiadanych informacji o euroregionie „Bałtyk”. Na pytanie dotyczące roku powstania euroregionu tylko 3,75% badanej grupy potrafiło podać przybliżoną datę. Niewiele więcej – 5% respondentów – zadeklarowało wiedzę na temat obecnej siedziby sekretariatu euroregionu. Wśród nich 75% badanych stwierdziło, że mieści się on w Elblągu, natomiast 25% wskazało błędnie na Gdańsk.

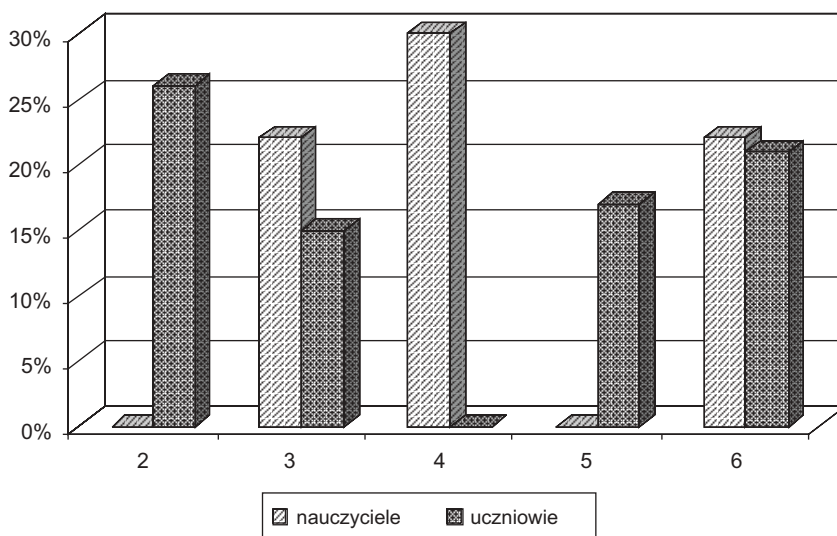
Logo instytucji i system identyfikacji wizualnej są elementami, które skupiają na sobie uwagę otoczenia. Zarówno 100% nauczycieli, jak i 100% uczniów nie potrafiło udzielić odpowiedzi na pytanie, co przedstawia logo euroregionu „Bałtyk”, chociaż należałoby podkreślić, iż jest ono łatwe do zapamiętania.

Na pytanie, czy respondenci wiedzą, jakie państwa należą do euroregionu „Bałtyk”, 35,7% badanej grupy odpowiedziało, że tak (ryc. 2). Przy czym z tej grupy poprawnie współpracujące państwa wskazało 84% respondentów. Wśród wymienionych przez respondentów błędnie państw 16% wskazało na Estonię, jako kraj należący do euroregionu „Bałtyk”. Na pozostałych miejscach znalazły się: Niemcy, Finlandia, Norwegia i Islandia.

Uzyskane wyniki jednoznacznie wskazują, że obywatele nie mają podstawowych informacji związanych z funkcjonowaniem euroregionu „Bałtyk”. Choć jego nazwa jest społeczeństwu znana, to jednak główne zagadnienia związane z jego działalnością są w dużej mierze mu obce.

Taki stan rzeczy może mieć związek z edukacją, która nie skupia się na zagadnieniach lokalnych i regionalnych dotyczących danego obszaru. W szkołach poruszana jest szerzej tematyka globalizacji i integracji, natomiast problemy związane z polityką regionalną, w tym euroregionami i współpracą transgraniczną, są omawiane bardzo powierzchownie lub w ogóle pomijane. Jest to duży błąd, ponieważ społeczeństwo powinno otrzymywać informacje dotyczące współpracy i integracji międzynarodowej również na szczeblu najniższym – lokalnym. Integracja dotyczy bowiem nie tylko integracji „odgórnej” krajów, ale jest to również integracja „oddolna” poszczególnych regionów, zwłaszcza przygranicznych. Sytuacja taka może wynikać również ze sceptycznego podejścia mieszkańców, którzy nie są zainteresowani pozyskiwaniem wiedzy i wyciąganiem korzyści z funkcjonowania na ich terenie euroregionu „Bałtyk”. Uważają, że współpraca z takimi państwami jak Rosja

czy Łotwa nie przyniesie takich korzyści jak uczestnictwo w Unii Europejskiej i współpraca z państwami zachodnimi.

Ryc. 2. Liczba państw należących do euroregionu „Bałtyk”
Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badań.

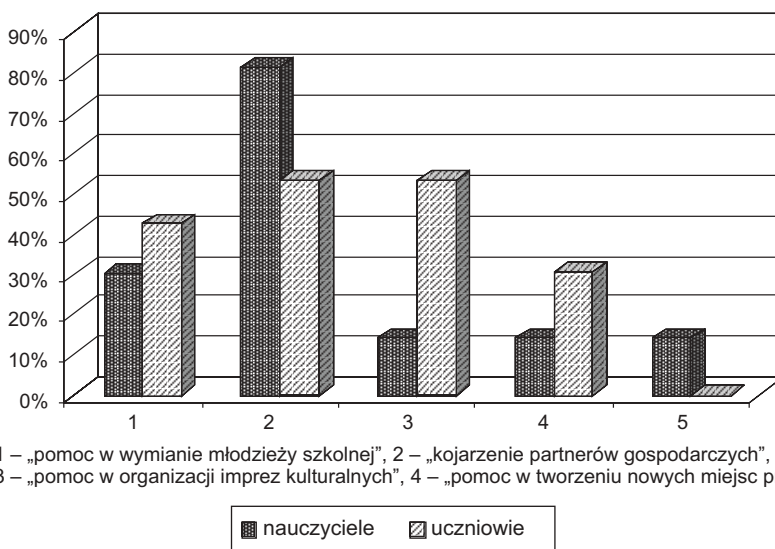
Ważną prezentacją działalności polskiej części euroregionu mieszkańcom województw pomorskiego i warmińsko-mazurskiego było opracowanie *Polskiego Komponentu Strategii Rozwoju Euroregionu „Bałtyk”*. Opracowany dokument zawiera analizę sytuacji społeczno-gospodarczej, ekologicznej oraz przestrzennej polskiej części euroregionu, układ dostępnych dla współpracy transgranicznej celów i priorytetów rozwoju jego polskiej części, jak też określa możliwości finansowania wspólnych działań rozwojowych ze środków krajowych i zagranicznych w związku z przystąpieniem Polski do Unii Europejskiej (*Polski Komponent... 2001*). Stowarzyszenie Gmin RP Euroregion „Bałtyk” wydaje od marca 2000 r. biuletyn informacyjny pt. *Euroregion „Bałtyk”*, który ukazuje się co dwa miesiące. Stowarzyszenie wydało również *Vademecum wnioskodawcy* w nakładzie 3800 egzemplarzy w języku polskim i rosyjskim, dzięki któremu łatwiej będzie opracować wnioski-aplikacje o środki unijne (*Sprawozdanie... 2003*).

Praktycznym narzędziem wykorzystywanym przez euroregion „Bałtyk” w celu zapoznania ze swoją działalnością dzieci i młodzieży jest organizacja konkursów plastycznych, imprez sportowych oraz projektów ekologicznych. Jest to ważne, gdyż przez zabawę dzieci są zapoznawane z celami funkcjonowania euroregionu. Powstała również Młodzieżowa Rada Euroregionu „Bałtyk” – MREB (biuletyn *Euroregion „Bałtyk”*, nr 26 (46)).

Autopromocyjna działalność euroregionu „Bałtyk” polega na udziale w konferencjach, prezentacjach i seminariach. Stowarzyszenie reprezentowane przez swoich delegatów uczestniczyło w wielu imprezach krajowych i zagranicznych.

Ważnym narzędziem euroregionu mającym na celu kreowanie jego pozytywnego wizerunku jest organizacja różnego typu szkoleń. Sekretariat Stowarzyszenia Gmin RP Euroregion „Bałtyk” samodzielnie przygotowuje szkolenia i inne spotkania informacyjne. Przykładem takiej działalności może być zorganizowanie nieodpłatnych szkoleń dotyczących zasad ubiegania się o dofinansowanie projektów (*Protokół... 2003*).

Następne pytania dotyczyły określenia, w jakim stopniu działalność euroregionu „Bałtyk” jest zauważalna przez jego mieszkańców. W tym celu respondenci zostali poproszeni o wskazanie maksymalnie dwóch problemów, o których wiedzą, że zostały załatwione przy udziale euroregionu (ryc. 3). Taką wiedzę wykazało się tylko 18,75% respondentów.

1 – „pomoc w wymianie młodzieży szkolnej”, 2 – „kojarzenie partnerów gospodarczych”, 3 – „pomoc w organizacji imprez kulturalnych”, 4 – „pomoc w tworzeniu nowych miejsc pracy”, 5 – inne

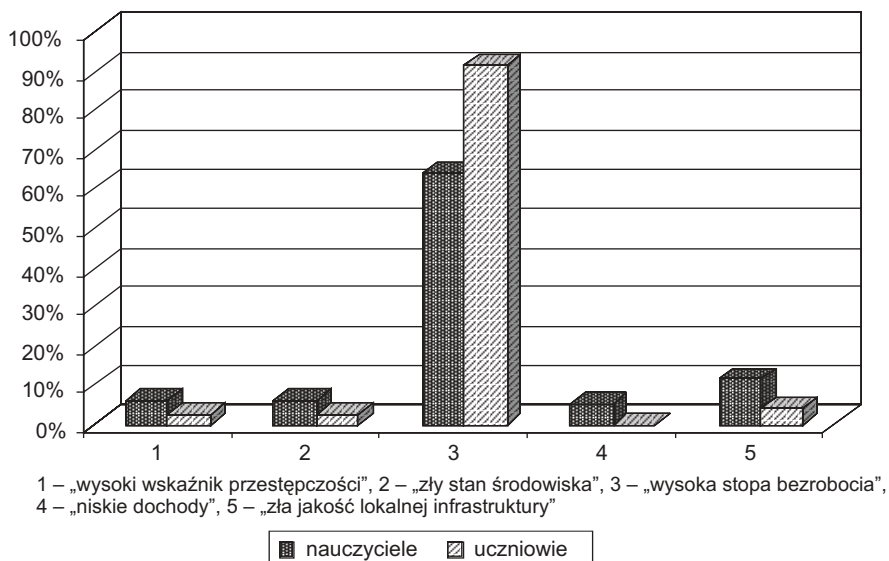
Ryc. 3. Sprawy załatwione przy udziale euroregionu „Bałtyk”
Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badań.

Na pomoc euroregionu „Bałtyk” w kojarzeniu partnerów gospodarczych wskazało 66,67% badanych. Konkretnym instrumentem takiej pomocy są targi, na których gmina należąca do stowarzyszenia może zaprezentować swoje mocne strony oraz cechy, które czynią ją atrakcyjną dla potencjalnych partnerów. Przykładem takiej działalności mogą być zorganizowane przez Stowarzyszenie Gmin RP Euroregion „Bałtyk” II Międzynarodowe Targi *Euroregion Baltic Expo '2000*, które miały na celu intensyfikację kontaktów między partnerami euroregionu, rozwój współpracy między gminami oraz przedsiębiorcami, wspieranie możliwości rozwoju przedsiębiorstw oraz prezentowanie możliwości inwestycyjnych i tworzenie wspólnych projektów.

Istotną dziedziną współpracy w ramach euroregionu „Bałtyk”, na którą wskazało 16,67% respondentów, jest ochrona środowiska naturalnego. Jest to ważne ze względu na fakt, że system obszarów chronionych obejmuje prawie

połowę powierzchni obszaru polskiej części euroregionu – 42%, z czego w województwie warmińsko-mazurskim aż 51%. Na system ten składają się: 2 parki narodowe, 17 parków krajobrazowych, obszary chronionego krajobrazu oraz rezerwy przyrody; pojezierza i tereny przyległe do Zalewu Wiślanego stanowią obszary węzłowe o znaczeniu międzynarodowym, ujęte w strukturze Europejskiej Sieci Ekologicznej EECONET (*Polski Komponent...* 2001). Działalność euroregionu „Bałtyk” w dziedzinie ochrony środowiska polega również na organizowaniu międzynarodowych projektów i konferencji. M.in. w dniach 28–31 stycznia 2003 r. w Szwecji odbyła się międzynarodowa konferencja ekologiczna, której celem było przygotowanie międzynarodowego projektu zrównoważonego rozwoju szkół euroregionu bałtyckiego (ERB) „The Green Circle Schools”. W projekcie tym uczestniczy 13 szkół z: Danii, Litwy, Łotwy, Rosji, Szwecji i Polski. Dziedzinami współpracy szkół są: wspólne dziedzictwo, demokracja, obszary chronione, zdrowie, flora, fauna, recykling, woda, wewnętrzne środowisko, teren przyszkolny. W ramach projektu każda szkoła realizuje 7 wybranych projektów dotyczących wymienionych dziedzin, przy czym przynajmniej jeden z zagranicznym partnerem. Projekt obejmujący „tereny warte ochrony” jest obowiązkowy dla wszystkich szkół. Czas trwania projektu wyznaczono na 3 lata i w tym czasie każda szkoła w swoim kraju ma obowiązek propagowania idei zrównoważonego rozwoju wśród innych szkół².

W kolejnym pytaniu respondenci zostali poproszeni o wskazanie priorytetowego problemu występującego w ich miejscu zamieszkania, który w pierwszym rzędzie powinien być rozwiązany – odpowiedzi przedstawia ryc. 4.

Ryc. 4. Problemy niezwłocznie klasyfikujące się do rozwiązania

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badań.

² http://www.ssp19elblag.hg.pl/?indech.php?go=eko_erbpl, 10 marca 2004 r.

Z przeprowadzonych badań jednoznacznie wynika, że zarówno nauczyciele, jak i uczniowie (88,76%) za najważniejszą kwestię do rozwiązania uważają wysoki wskaźnik bezrobocia. Dowodem tego są wyniki następnego pytania, w którym aż 86% respondentów poproszonych o wskazanie maksymalnie dwóch problemów klasyfikujących się do rozwiązania przy pomocy euroregionu „Bałtyk” za najistotniejsze uznało walkę z bezrobociem i tworzenie nowych miejsc pracy. Taki wynik jest w pełni uzasadniony, gdyż województwo warmińsko-mazurskie jest regionem o najwyższym w Polsce wskaźniku bezrobocia. Według danych Urzędu Statystycznego w Olsztynie na koniec grudnia 2003 r. stopa bezrobocia rejestrowanego wynosiła 28,3%, a na jedną ofertę pracy przypadało 865 zarejestrowanych bezrobotnych³.

Innymi wskazanymi przez respondentów problemami kwalifikującymi się do rozwiązania przy współpracy z euroregionem „Bałtyk” było inwestowanie w ochronę środowiska (np. system segregacji śmieci, oczyszczalnia ścieków, budowa wysypiska) – 20%, budowę nowej drogi – 20%, rozwój bazy turystycznej (np. szlaki turystyczne, ścieżki rowerowe, informatory) – 16%.

Aby walory turystyczno-rekreacyjne były wykorzystane w jak największym stopniu, Stowarzyszenie Gmin RP Euroregion „Bałtyk” organizuje różne szkolenia dla osób zajmujących się turystyką w gminach członkowskich. W ramach Grupy Roboczej ds. Turystyki działającej przy Stowarzyszeniu Gmin RP Euroregion „Bałtyk” zorganizowano cykl szkoleń warsztatowych pt. „Lokalne produkty turystyczne w euroregionie «Bałtyk»”. W dniach 19–20 lutego 2004 r. w Elblągu odbyło się szkolenie pt. „Produkt turystyczny krok po kroku”. Szkolenie obejmowało zakres pojęcia produktu turystycznego, budowania jego struktury, analizę atrakcji turystycznych, infrastruktury oraz usług turystycznych. Harmonogram przewiduje kolejne dwa cykle szkoleń pt. „Promocja produktu turystycznego” oraz „Sprzedaż produktu turystycznego, kanały państwowych dystrybucji” (biuletyn *Euroregion „Bałtyk”*, nr 26 (46)). Wskazane przez respondentów problemy, które ich zdaniem należy rozwiązać przy udziale euroregionu „Bałtyk”, pokrywają się z ustalonymi przez euroregion priorytetami.

Badania wykazały, że 62,5% badanych nie jest w stanie stwierdzić, czy działalność euroregionu może w najbliższej przyszłości wpłynąć na poprawę sytuacji gospodarczej w miejscu ich zamieszkania. Dla 20% respondentów taka możliwość istnieje, a 15,5% całkowicie ją odrzuca. Przyczyną takiego stanu rzeczy może być fakt, że pojawia się zbyt mało informacji o efektach działalności euroregionu „Bałtyk”. Wynikać to może również z postawy społeczeństwa, które nie jest zainteresowane inwestycjami i działalnością euroregionu na szczeblu lokalnym.

Polityka informacyjna euroregionu jest wciąż doskonała. Polskiemu Sekretariatowi zalecono, by przygotował konkretną propozycję wydawania promocyjnej gazetki euroregionu. Przedstawiono propozycję pakietu informacyjnego dla

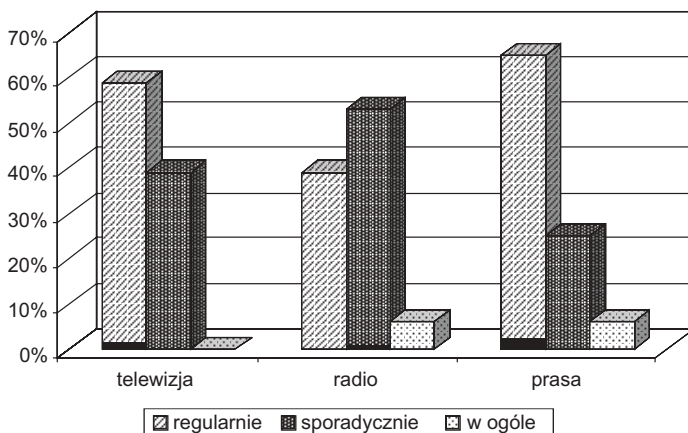
³ <http://sp.stat.gov.pl/lurzed/olsz/biuletyn.htm>, 7 marca 2004 r.

szkół. Przygotowanie takiego pakietu powinno nastąpić we współpracy z uniwersytetami oraz uczniami, z pomocą finansową programu Unii Europejskiej *Comenius* (biuletyn *Euroregion „Bałtyk”*, nr 26 (46)).

4. Lokalne mass media – jakość informacji docierającej do społeczeństwa

Media lokalne są podstawą funkcjonowania demokracji na szczeblu lokalnym. Idea samorządności społeczności lokalnych musi bowiem opierać się na różnych kanałach komunikacyjnych między obywatelami oraz między władzą lokalną a obywatelami; środki te są jednym z instrumentów realizacji zasady podmiotowości obywatelskiej. Media lokalne należy traktować jako zasoby materialne społeczności lokalnej i regionalnej koncentrujące wokół siebie zasoby intelektualne; to połączenie stanowi przesłankę lokalnych procesów rozwojowych. Media lokalne rozpatruje się jako istotny element demokracji lokalnej, czynnik wywierający wpływ na funkcjonowanie władzy lokalnej i regionalnej opinii publicznej oraz partycypacji obywatelskiej⁴.

Za kontakt z mediami w Stowarzyszeniu Gmin RP Euroregion „Bałtyk” zgodnie z podręcznikiem procedur odpowiedzialna jest osoba zajmująca stanowisko asystenta dyrektora. Jednakże każda z osób pracujących w euroregionie w zespole monitoringu i realizacji projektów, włącznie z dyrektorem stowarzyszenia, kontaktuje się z lokalnymi (i nie tylko) mediami (podobnie odbywa się to w pozostałych państwach będących członkami euroregionu). Temat euroregionu jako taki nie ma stałego miejsca w lokalnych mediach. Sporadycznie tematyka pojawia się w *Gazecie Olsztyńskiej*, *Dzienniku Elbląskim* i *Głosie Elbląga*. Media interesują się działalnością euroregionu w związku z podejmowanymi inicjatywami oraz wydarzeniami w euroregionie.

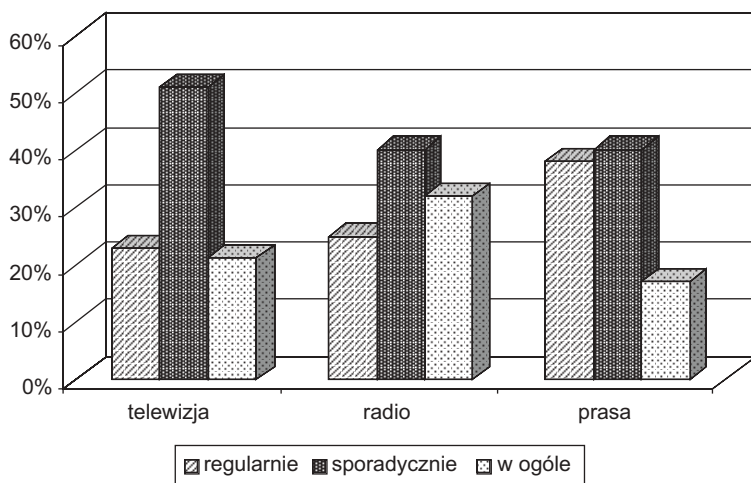

Ryc. 5. Częstotliwość korzystania z mediów lokalnych przez nauczycieli
Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badań.

⁴ http://oportel.pl/konferencja/doc/michalczyk_stanislaw.doc, 13 marca 2004 r.

Z przeprowadzonych badań wynika, że 45% respondentów regularnie czyta prasę lokalną i regionalną, 31,25% systematycznie ogląda regionalne serwisy informacyjne, natomiast 28,75% preferuje słuchanie serwisów informacyjnych w radiu. Częstotliwość korzystania z mediów lokalnych i regionalnych przez nauczycieli przedstawia ryc. 5.

Jak wynika z przeprowadzonych badań, największy odsetek nauczycieli – 66,67% – regularnie czyta prasę lokalną i regionalną. Na drugim miejscu znalazły się programy telewizji regionalnej. Wśród mediów, z których regularnie korzystają uczniowie, również na pierwszym miejscu plasuje się prasa lokalna, którą systematycznie czytuje 40% ankietowanych uczniów (ryc. 6).

Ryc. 6. Częstotliwość korzystania z mediów lokalnych przez uczniów
Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badań.

Według respondentów najbardziej wiarygodnym źródłem informacji dotyczących spraw lokalnych są rozgłośnie radiowe. Zdaniem 18,75% badanych informacje dotyczące tego, co się dzieje w regionie, przekazywane przez radiowe serwisy informacyjne są zawsze prawdziwe i rzetelne. 51,25% ocenia te informacje wysoko, natomiast 30% respondentów uważa, że są one mało wiarygodne i ocenia je nisko. Ponad połowa respondentów – 52,5% – sądzi, że media lokalne i regionalne poświęcają bardzo mało uwagi tematyce związanej ze współpracą transgraniczną. Tylko 1,25% badanych uważa, że media lokalne dostarczają wystarczająco dużo informacji związanych ze współpracą transgraniczną w ramach euroregionu „Bałtyk”.

Większość badanych – 82,5% – jest zdania, że działalność euroregionu „Bałtyk” powinna być popularyzowana w mediach lokalnych i regionalnych. Na razie ponad połowa respondentów – 56,25% – najwięcej informacji dotyczących współpracy transgranicznej w ramach euroregionu czerpie z Internetu.

5. Pojęcie współpracy transgranicznej i jej cele

Współpraca transgraniczna określona jest w Konwencji Madryckiej jako każde wspólnie podjęte działanie mające na celu umocnienie i dalszy rozwój sąsiedzkich kontaktów między wspólnotami i władzami terytorialnymi dwóch lub większej liczby umawiających się stron, jak również zawarcie porozumień i przyjęcie uzgodnień koniecznych do realizacji takich zamierzeń (Dz.U. 1993, nr 61, poz. 287 i 288).

Przeprowadzone badania miały wykazać, w jaki sposób społeczeństwo rozumie pojęcie współpracy transgranicznej (tab. 1). Współpraca transgraniczna przez ponad połowę respondentów – 58,75% – rozumiana jest jako współpraca w różnych dziedzinach, polegająca na wszechstronnej wymianie informacji i doświadczeń gmin zlokalizowanych po różnych stronach granicy.

Tab. 1. Rozumienie pojęcia współpracy transgranicznej (w % odpowiedzi)

Współpraca transgraniczna to:	Nauczyciele	Uczniowie
współpraca w różnych dziedzinach (polityczna, gospodarcza, społeczna, kulturalna) polegająca na wszechstronnej wymianie informacji i doświadczeń gmin zlokalizowanych po różnych stronach granicy	66,67	56,92
wymiana gospodarcza, handlowa i swobodne przemieszczanie się ludzi	0,00	23,08
działania mające na celu rozwój sąsiedzkich kontaktów między społecznościami i władzami samorządowymi	33,33	7,69
pokonywanie granicy państwowej jako bariery socjalnej i gospodarczej	0,00	12,31

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badań.

Na drugim miejscu znalazły się działania mające na celu rozwój sąsiedzkich kontaktów między społecznościami i władzami samorządowymi. Do takich działań przykładowo można zaliczyć Międzynarodowy Konkurs Twórczości Plastycznej Dzieci i Młodzieży Szkolnej Euroregionu Bałtyk „Od morza jesteśmy”. Konkurs stał się ważnym wydarzeniem dla wielu młodych adeptów plastyki w Polsce, Rosji, Szwecji i na Litwie. Dla większości młodych autorów, oprócz przewidywanych nagród, największym uznaniem jest zakwalifikowanie ich prac do udziału w pokonkursowej wystawie, która tradycyjnie jest eksponowana w salach elbląskiego muzeum.

Współpraca w ramach euroregionu „Bałtyk” ma przynosić równomierne korzyści wszystkim współpracującym państwom. Takie stanowisko podziela 70% respondentów, którzy uważają, że korzyści ze współpracy rozkładają się równomiernie na każde państwo.

Przeprowadzone badania wskazują, że 88,75% ankietowanych uważa, iż współpraca transgraniczna jest potrzebna dla regionu (tab. 2). Najwięcej respondentów – 42,25% – sądzi, że dzięki współpracy transgranicznej lokalna gospodarka nabierze szybszego tempa rozwoju. Służyć temu mają różne projekty, m.in. „Projekt Seagull”, którego głównym celem jest rozwinięcie i zako-

rzenie w regionie długofalowej strategii oraz wspólnego dla regionu międzynarodowego planu rozwoju (WMPR). Plan stworzy podstawy m.in. do przyszłych inwestycji w środowisko naturalne i infrastrukturę, dzięki czemu przyczyni się do społecznie i ekonomicznie zrównoważonego rozwoju całego regionu (biuletyn *Euroregion „Bałtyk”*, nr 24 (44)).

Tab. 2. Korzyści dla regionu wynikające ze współpracy transgranicznej (w % odpowiedzi)*

Korzyści wynikające ze współpracy transgranicznej	Nauczyciele	Uczniowie
Aktywizuje lokalną gospodarkę	28,57	45,61
Daje szansę korzystania ze środków umożliwiających rozwój	35,71	35,09
Przełamuje historyczne uprzedzenia, zbliża i ułatwia wzajemne kontakty lokalnych społeczności	17,5	29,82
Może wpłynąć na wzrost konkurencyjności regionu w stosunku do pozostałej części kraju	28,57	28,07
Sprzyja wymianie informacji, poglądów i doświadczeń	0,25	26,31

* Respondenci mogli wskazać więcej niż dwie odpowiedzi, dlatego suma nie jest równa 100.

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badań.

Duża liczba zarówno nauczycieli, jak i uczniów uważa, że współpraca transgraniczna dzięki połączeniu sił kilku obszarów może wpłynąć na poprawę konkurencyjności danego regionu. Właściwe ulokowanie środków wspólnotowych na współpracę w ramach euroregionów oraz własna inicjatywa gmin sprzyjają rozwojowi lokalnej gospodarki. Dobrze funkcjonująca infrastruktura (komunikacyjna, telekomunikacyjna, wodno-kanalizacyjna i energetyczna), dostępność wykwalifikowanej siły roboczej, wysoka jakość środowiska przyrodniczego są szansą na dynamiczny rozwój regionu oraz umiejętne nadążanie za zmianami w gospodarce światowej. Zaniechania w tych obszarach mogą doprowadzić do utraty konkurencyjności przez region oraz marginalizacji jego znaczenia w gospodarce narodowej i światowej (Białobrzeska, Kisiel 2003, s. 35, 36). Pozostałe 11,25% respondentów stwierdziło, że współpraca transgraniczna nie jest regionowi w ogóle potrzebna, gdyż nie przynosi mu żadnych korzyści, czy też jest wyrazem „mody” wśród polityków – tab. 3.

Tab. 3. Negatywne czynniki dotyczące współpracy transgranicznej (w % odpowiedzi)*

Negatywne czynniki dotyczące współpracy transgranicznej	Nauczyciele	Uczniowie
Nie przynosi żadnych korzyści dla regionu	100	25
Jest wyrazem „mody” wśród polityków	0,00	66,67
Sprzyja rozwojowi zjawisk negatywnych (korupcja, przestępczość międzynarodowa, przestępstwa pospolite)	0,00	37,5

* Respondenci mogli wskazać więcej niż dwie odpowiedzi, dlatego suma nie jest równa 100.

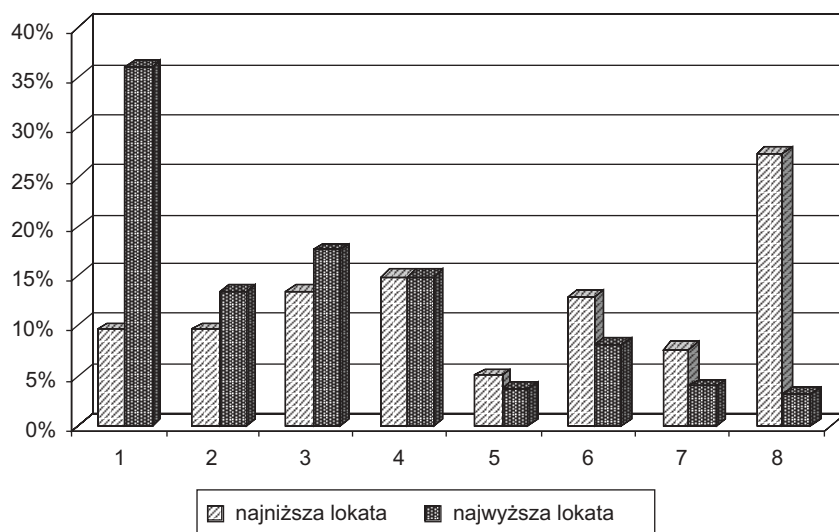
Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badań.

Respondenci zostali poproszeni o uszeregowanie pod względem ważności celów współpracy transgranicznej w ramach euroregionu „Bałtyk” (najważ-

niejszemu celowi należało przypisać pierwszą lokatę, natomiast najmniej ważnemu – ósmą). Hierarchia celów według stopnia ważności rozkłada się następująco:

- 1) wszechstronna współpraca gospodarcza pomiędzy przedsiębiorcami z państw należących do euroregionu „Bałtyk” zmierzająca do zapewnienia jak największej liczby miejsc pracy i wzrostu gospodarczego dla współpracujących stron,
- 2) wsparcie obszarów wymagających aktywizacji i zagrożonych marginalizacją,
- 3) ochrona i rekultywacja Morza Bałtyckiego,
- 4) ochrona i kształtowanie środowiska naturalnego,
- 5) budowa i modernizacja infrastruktury służącej wzmacnianiu konkurencyjności regionów,
- 5) nawiązywanie kontaktów między szkołami i wymiana uczniów,
- 7) stworzenie wspólnej, przekraczającej granice bazy turystycznej,
- 8) nawiązywanie kontaktów towarzyskich z mieszkańcami innych państw należących do euroregionu „Bałtyk” przez organizowanie wspólnych imprez kulturalnych i sportowych.

Respondenci za najważniejszy cel współpracy transgranicznej w ramach euroregionu „Bałtyk” (ryc. 7) uznali wszechstronną współpracę gospodarczą. Euroregion ułatwia nawiązywanie takiej współpracy m.in. przez organizowanie targów i seminariów. Przykładem takiej działalności są Targi Gmin i Usług Komunalnych „Gmina”, których współorganizatorem jest Stowarzyszenie Gmin RP Euroregion „Bałtyk”. Celem targów jest prezentacja ofert inwestycyjnych, gospodarczych i turystycznych przez gminy miejskie i wiejskie, prezentacja produktów i usług komunalnych przedsiębiorstw, umożliwienie spotkania

Ryc. 7. Przyznanie najwyższej i najniższej pozycji poszczególnym celom
Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badań.

i integracji środowisk samorządowych i przedstawicieli branży komunalnej, edukacja w zakresie nowych rozwiązań organizacyjnych i prawnych wynikających z przystąpienia do struktur europejskich. Równolegle w trakcie targów są zorganizowane seminaria i warsztaty, m.in. na temat możliwości pozyskiwania przez gminy funduszy unijnych, współpracy z partnerami zagranicznymi, nowoczesnego zarządzania gminą i tworzenia nowych miejsc pracy (biuletyn *Euroregion „Bałtyk”*, nr 25 (45)).

Za ważny cel współpracy transgranicznej respondenci uznali ochronę i rekultywację Morza Bałtyckiego. Bałtyk należy do najbardziej zanieczyszczonych mórz na kuli ziemskiej. Euroregion „Bałtyk” podejmuje ustawiczne działania mające na celu ochronę Morza Bałtyckiego, które jest ogniwem łączącym wszystkie współpracujące państwa. Polega to m.in. na organizacji konferencji. Na jednej z nich nacisk został położony na to, jak władze lokalne i regionalne mogą mobilizować władze krajowe i międzynarodowe do budowy lepszego bezpieczeństwa morskiego i ochrony środowiska morskiego, a także jak tworzyć lepsze warunki lokalne w celu uniknięcia skutków wypadków morskich dla środowiska (biuletyn *Euroregion „Bałtyk”*, nr 26 (46)).

Działania euroregionu „Bałtyk” zmierzające do nawiązania kontaktów towarzyskich z mieszkańcami współpracujących państw mają odbicie w organizowanych konkursach, turniejach i olimpiadach. Przykładem takiej działalności może być stały młodzieżowy konkurs plastyczny „Od morza jesteśmy”. Euroregion planuje również zorganizowanie igrzysk sportowych dla wszystkich współpracujących stron. Igrzyska mają stać się dorocznym wydarzeniem sportowym; przewidywane są następujące dyscypliny sportowe: zawody w piłce nożnej, siatkówce, koszykówce oraz boksie, a także edukacja przez sport i spotkania kulturalne młodzieży (Biuletyn *Euroregion „Bałtyk”*, nr 25 (45)).

Przeprowadzone badania dotyczyły również określenia barier utrudniających prowadzenie współpracy transgranicznej w ramach euroregionu. Najwięcej badanych (36,25%) wskazało na małą aktywność urzędów w nawiązywaniu współpracy i słabą koordynację pomiędzy nimi w zakresie współpracy. Na złe wykorzystanie środków finansowych wskazało 28,75% respondentów. Dla 23,75% respondentów barierą utrudniającą nawiązywanie współpracy okazał się brak własnych środków finansowych.

Problemem we współpracy województwa warmińsko-mazurskiego ze stroną rosyjską jest niechęć kaliningradzkich organizacji do ubiegania się o dofinansowanie z programu TACIS w obawie przed biurokratycznymi procedurami, niemożnością zapewnienia współfinansowania oraz brakiem odpowiednio przeszkolonych i doświadczonych kadr (biuletyn *Euroregion „Bałtyk”*, nr 25 (45)).

Aby międzynarodowa współpraca regionów była efektywna i dawała szanse rozwoju współpracującym stronom, konieczne jest zaangażowanie w nią władz lokalnych, regionalnych i centralnych. Współpraca instytucji rządowych i samorządowych, zapisana we wspólnych dokumentach takich jak *Agenda 21* i *VA-SAB 2010*, sprzyja ożywieniu kontaktów międzyludzkich. Uzgodnione kierunki działań w skali Europy Bałtyckiej stanowią dla władz samorządowych istotny

wyznacznik możliwości realizacji wspólnych, transgranicznych przedsięwzięć. Władze samorządowe wiedzą najlepiej, jak rozwiązywać problemy, dzięki doświadczeniom i wiedzy współpracujących państw. Wszystko zależy więc od aktywności i kreatywności władz samorządowych, dzięki którym podjęte działania mogą zakończyć się sukcesem.

We współpracy ważny jest obieg informacji między stronami, gdyż jest to warunkiem prowadzenia zsynchronizowanych działań. Informacje muszą być aktualne, kompletne i rzetelne – błędne informacje są gorsze niż ich brak. Kolejnymi przeszkodami wskazanymi przez 17,5% respondentów są: ograniczenia formalno-prawne, bariery językowe, wzajemna niechęć społeczności mieszkających po obu stronach granicy.

Istotnym czynnikiem, na który wskazało 13,75% badanych, jest asymetria w poziomie rozwoju gospodarczego współpracujących państw. Współpracę w ramach euroregionu „Bałtyk” podjęło sześć państw, które znajdują się w różnych fazach rozwoju cywilizacyjnego. Różnice w poziomie rozwoju ekonomicznego, zaawansowania reform gospodarczych, politycznych i społecznych oraz standardu życia mają wpływ na współpracę transgraniczną. Różnice te są szczególnie wyeksponowane między państwami Europy Zachodniej i Wschodniej.

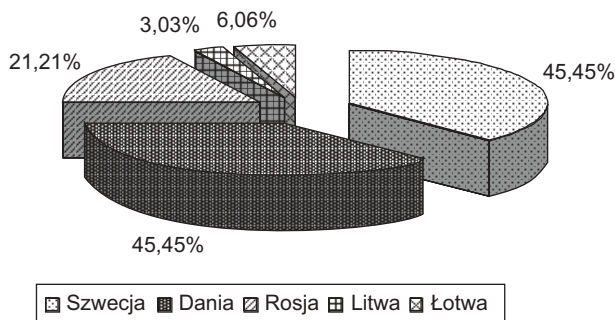
Wśród innych ograniczeń można wymienić bariery kulturowe wskazane przez 5% respondentów, które potęguje często brak znajomości języka sąsiadów, słaby przepływ informacji oraz dużą odległość i istnienie przeszkód naturalnych, które są problemem dla 3,75% badanych.

6. Stosunek mieszkańców województwa warmińsko-mazurskiego do państw i grup narodowościowych współpracujących w ramach euroregionu „Bałtyk”

Jednym z głównych motywów podjęcia współpracy transgranicznej jest dążenie do niwelowania wzajemnych animozji i uprzedzeń pomiędzy narodami regionów granicznych, wynikających z dziedzictwa historycznego.

Przeprowadzone badania wskazują, że wśród państw współpracujących w ramach euroregionu „Bałtyk” 41,25% respondentów największą sympatią darzy Szwecję. Na drugim miejscu znalazła się Dania, dla której sympatię wyraziło 18,75% badanych. Najmniejszą sympatią respondenci darzą Rosję – aż 48,75% badanych przyznało, że nie lubi tego państwa. Na drugim miejscu pod względem niechęci jest Łotwa, do której antypatię wyraziło 17,5% przebadanych. Wyniki te wiążą się z następnym pytaniem, w którym respondenci zostali zapytani, czy nawiązali kontakty z mieszkańcami państw należących do euroregionu. Z badań wynika, że 20% ankietowanych nawiązało taki kontakt. Chęć nawiązania w przyszłości koleżeńskich bądź przyjacielskich kontaktów wyraziło 41,25% respondentów. Niektórzy respondenci chcieliby nawiązać znajomość z mieszkańcami więcej niż jednego państwa (ryc. 8).

Ryc. 8. Państwa, z których mieszkańcami respondenci chcieliby nawiązać kontakty
 Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badań.

W następnych pytaniach respondenci zostali poproszeni o wskazanie cech pozytywnych i negatywnych, które kojarzą się im z Litwinami i Łotyszami. Cechy pozytywne charakteryzujące te dwie narodowości to wesołość i przyjazność – 77,5%, gościnność i życzliwość – 61,25% oraz uczciwość – 48,75%. Cechy, które wiążą się z nimi w sposób negatywny, to wymieniana najczęściej zachłanność – 73,75%. Pozytywny wizerunek Rosjan w opinii respondentów określany jest przez następujące cechy: wesołość i przyjazność – 86,25%, gościnność i życzliwość – 81,25% oraz przedsiębiorczość – 56,25%. Cechy negatywne zaś to: pijaństwo – 73,75%, agresywność – 48,75%, wrogość w stosunku do innych narodów – 48,75%.

Na ogół Polacy darzą większą sympatią mieszkańców krajów rozwiniętych Europy Zachodniej niż przedstawiciele krajów wschodnioeuropejskich, gdyż ponad połowa respondentów – 60% – zadeklarowała, że największą sympatią darzy Szwecję i Danię. Cechy pozytywne kojarzące się z mieszkańcami tych państw: tolerancyjność – 73,75%, pracowitość, sumienność, zdyscyplinowanie – 52,5%, wysoka kultura osobista – 52,5%.

To, jak odbierane są dane kraje i ich mieszkańcy w oczach innych narodów, w dużej mierze ma związek z uprzedzeniami. Choć występowanie pozytywnych uprzedzeń jest jak najbardziej możliwe, to zagadnienie to nierozzerwalnie wiąże się z negatywnymi cechami. Socjologowie włożyli wiele wysiłku, by zrozumieć przyczyny uprzedzeń. Jednym z wyjaśnień uprzedzeń są stereotypy, czyli sztywne poglądy, które nie zmieniają się nawet pod wpływem faktów sugerujących ich nieprawdziwość. Uogólnienia te nie pozwalają osobie, która jest uprzedzona, dostrzec różnic pomiędzy osobami należącymi do tej samej kategorii społecznej, w związku z tym wszystkie osoby uważane są za podobne do siebie (Goodman 2001, s. 153).

Można przyjąć, że myślenie według utartych i funkcjonujących w danej społeczności stereotypów jest podyktowane obawą przed różnorodnością i wybijaniem się z otoczenia. Walka ze stereotypami jest trudna ze względu na to, że są one najczęściej przyswajane w dzieciństwie oraz zabarwione emocjami, własnymi opiniami. To powoduje, że są one głęboko zakorzenione w ludzkiej

psychice i odporne na zmiany. Bezpośredni kontakt, obserwacje i osobiste doświadczenia wynikające ze spotkań z mieszkańcami innych krajów mają wpływ na nasz stosunek do tych narodowości. Bliższe poznanie innej kultury, religii i stylu życia jest bodźcem do zmiany przestarzałych i głęboko zakorzenionych stereotypów.

7. Podsumowanie i wnioski

Euroregion „Bałtyk” swoją politykę informacyjną prowadzi pomiędzy trzema głównymi grupami: gminami, czyli władzami tych gmin należącymi do stowarzyszenia, mieszkańcami całego euroregionu i pozostałymi grupami w kraju i za granicą. Do tej pory działania autopromocyjne euroregionu sprowadzają się przede wszystkim do wydawania biuletynu informacyjnego *Euroregion „Bałtyk”*, prowadzenia własnej strony internetowej, wydawania publikacji dotyczących bezpośrednio działalności euroregionu, uczestnictwa w targach turystycznych w kraju i za granicą, uczestniczenia w sympozjach, seminariach i szkoleniach dotyczących wszystkich aspektów współpracy transgranicznej, organizowania takich konferencji i seminariów oraz imprez sportowo-rekreacyjnych i kulturalnych dla dzieci oraz młodzieży. Działania te mają głównie na celu komunikowanie się euroregionu z wymienionymi grupami, kreowanie i utrwalanie pozytywnego wizerunku instytucji w otoczeniu oraz rozpowszechnianie informacji dotyczących euroregionu i jego działalności.

Przeprowadzona analiza uzyskanych wyników badań umożliwiła sformułowanie następujących wniosków:

1. Pomimo że euroregion „Bałtyk” funkcjonuje już od 7 lat, z jego nazwą nie zetknęło się do chwili obecnej 57,5% respondentów, żaden z nich nie potrafił wskazać, co przedstawia logo euroregionu, a 95% przebadanych nie wie, w jakim mieście znajduje się jego sekretariat. Większość respondentów (88,75%) uważa jednak, że współpraca transgraniczna jest potrzebna dla ich regionu.
2. Największy odsetek badanych z nazwą euroregionu „Bałtyk” zetknął się poprzez telewizję, radio i prasę. Natomiast informacje dotyczące współpracy transgranicznej w jego obrębie uzyskiwano głównie z Internetu. Żaden z ankietowanych nie otrzymał jakichkolwiek informacji związanych z euroregionem „Bałtyk” i współpracą transgraniczną bezpośrednio np. z sekretariatu euroregionu Centrum Informacji Europejskiej, co świadczy o tym, że społeczeństwo nie jest zainteresowane aktywną formą poszukiwania informacji. Nie bez znaczenia jest również fakt, że przeciętny obywatel zainteresowany uzyskaniem potrzebnych informacji napotyka trudności w dotarciu do nich. Sytuacja taka może mieć związek z brakiem potrzebnych informacji bądź przeciwnie – natłokiem często wręcz nieprzydatnych i przestarzałych wiadomości.
3. Potrzeby informacyjne obywateli są bardzo duże i systematycznie wzrastają, zwłaszcza kiedy codziennie pojawiają się nowe informacje. Według re-

spondentów najbardziej rzetelnym źródłem informacji dotyczących spraw lokalnych są rozgłośnie radiowe. Ponad połowa respondentów sądzi, że media lokalne i regionalne poświęcają stanowczo za mało uwagi tematyce związanej ze współpracą transgraniczną, a 82,5% uważa, że działalność euroregionu „Bałtyk” powinna być popularyzowana w mediach lokalnych i regionalnych.

4. Ponad połowa respondentów – 58,75% – współpracę transgraniczną rozumie jako współpracę w różnych dziedzinach, polegającą na wszechstronnej wymianie informacji i doświadczeń gmin zlokalizowanych po różnych stronach granicy. Jednocześnie za główną barierę w nawiązywaniu tej współpracy uznano małą aktywność urzędów w nawiązywaniu współpracy i słabą koordynację pomiędzy nimi w zakresie tej współpracy.
5. Charakterystyczny jest fakt, że respondenci największą sympatią wśród wszystkich współpracujących państw darzą kraje Europy Zachodniej, natomiast Rosja jest państwem najmniej lubianym. Respondenci, którzy zadeklarowali, że chcieliby zamieszkać w innym kraju poza Polską, w większości wskazali Szwecję. Również z mieszkańcami tego państwa największy odsetek badanych nawiązał już koleżeńskie i przyjacielskie kontakty lub chce to zrobić w przyszłości.
6. To, jak działalność euroregionu „Bałtyk” jest i nadal będzie postrzegana przez społeczeństwo, w dużej mierze zależy od prowadzonej polityki informacyjnej. Euroregion jest stosunkowo młodą organizacją, co powoduje, że nie jest jeszcze rozpoznawalny przez lokalną społeczność. Wymaga to wzmocnienia jego dotychczasowych działań autopromocyjnych, a mających na celu ułatwienie zdobycia informacji o jego działalności. Pracownicy euroregionu „Bałtyk” zdają sobie sprawę, że polityka informacyjna prowadzona na wysokim poziomie jest warunkiem bycia zauważalnym i utożsamianym z konkretnym działaniem czy projektem. Dlatego działania te powinny być rzetelne, przejrzyste, stale udoskonalane i skierowane do właściwych osób i instytucji.

Literatura

- Białobrzeska R., Kisiel R., 2003, *Współpraca transgraniczna wschodnich regionów Polski*, Olsztyn: Wydawnictwo Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego.
- Biuletyn Euroregion „Bałtyk”*, nr 26 (46), 25 (45), 24 (44).
- Europejska Konwencja Ramowa o współpracy transgranicznej między Wspólnotami i władzami terytorialnymi sporządzona w Madrycie 21 maja 1980 roku*, Dz.U. 1993, nr 61, poz. 287 i 288.
- Goodman N., 2001, *Wstęp do socjologii*, Poznań: Zysk i S-ka.
- Kociubiński K., 2000, *Euroregion Nysa. Polityka informacyjna i opinie mieszkańców województwa jeleniogórskiego*, Wrocław: Wyd. Uniwersytetu Wrocławskiego.

- Ossowski R., Rulka J., 1996, *Wiedza o życiu w społeczeństwie*, Warszawa: BGW.
- Polski Komponent Strategii rozwoju Euroregionu „Bałtyk”*, 2001, Elbląg.
- Protokół z posiedzenia Zarządu*, 2003, Elbląg.
- Sprawozdanie z działalności Zarządu 12.12.02 r.–7.11.03. r.*, 2003, Elbląg.
- Sprawozdanie z działalności Zarządu 7.11.03 r.–12.03.04 r.*, 2004, Elbląg.
- Zdulski M., 2002, *Polskie doświadczenie we współpracy transgranicznej. Realizacja Funduszu Małych Projektów CBC*, Jelenia Góra: Atla2.

Renata Koszyk-Białobrzaska

**INFORMATION POLICY OF THE “BALTIC”
EUROREGION ACCORDING TO THE OPINION BY
RESIDENTS OF WARMIA AND MAZURY PROVINCE**

The “Baltic” Euroregion after 7 years of functioning still is a developing structure, which implements the priorities identified in its charter and identifies new goals to achieve. Those goals are to be supported by appropriate information policy concerning e.g. publicizing the Euroregion activities through organization and participation in conferences, seminars and lectures on all aspects of crossborder cooperation within the “Baltic” Euroregion as well as organization of sports and cultural events for children and youth.

However, at present, the Euroregion is not generally recognized, which might indicate lack of adequately wide promotional policy of the “Baltic” Euroregion concerning its activities on one hand and lack of active community participation in the political and economic life of the place of residence on the other.

The paper discusses the issues of public relations activities and in particular their role in creating the image of the institution. That is important because the organization or institution can achieve the identified goals and priorities more easily when it has community support and understanding. During the conducted empirical studies the focus was on the level of knowledge of Warmia and Mazury province residents on the idea of crossborder cooperation and the “Baltic” Euroregion, including the information reaching the local community through the media.